

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВСП «ЕКОНОМІКО-ПРАВНИЧИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор

Олена ГРИБАНОВА

«28» вересня 2024

СОЦІАЛЬНА РОБОТА З ПОСТРАЖДАЛИМИ ВНАСЛІДОК ВОЄННИХ ДІЙ І ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки фахових молодших бакалаврів

галузі знань: 23 соціальна робота

спеціальності: 023 соціальна робота

освітньо-професійної програми: соціальна адвокація

Укладач Марина НОТАНОВА

Обговорено та ухвалено
на засіданні циклової комісії соціальної
роботи, педагогіки та адвокатури
Протокол № 1 від «28» серпня 2024

Голова ЦК Олена МАЛОВІЧКО
(підпис) (ім'я, прізвище)

Ухвалено методичною радою коледжу

Протокол № 1 від «18» вересня 2024
Заступник директора з НМР

 Альона ХОДАКОВСЬКА
(підпис)

2024 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо- кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <u>23 – соціальна робота</u> (шифр і назва)	Нормативна	
Загальна кількість годин – 90 год.	Спеціальність <u>231 – соціальна робота</u> (шифр і назва)	Рік підготовки: III	
		-й	6-й
		Лекції	
Тижневих аудиторних годин для денної форми навчання: – 3 год.	Освітньо-професійна програма: <u>соціальна адвокція</u>	год.	12 год.
		Практичні, семінарські	
	Освітньо-професійний ступінь: <u>фаховий молодший бакалавр</u>	год.	24 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		год.	54 год.
		Вид контролю: екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є формування інноваційних навичок, необхідних для роботи з постраждалими від збройних конфліктів.

Навчальна дисципліна «Соціальна робота з постраждалими внаслідок воєнних дій і збройних конфліктів» знайомить студентів із основними підходами та стратегіями роботи з постраждалими від збройних конфліктів, визначає принципи функціонування і розвитку соціального захисту постраждалих через збройний конфлікт в Україні.

Освітній компонент «Соціальна робота з постраждалими внаслідок воєнних дій і збройних конфліктів» дозволяє з'ясувати спрямованість інституційних механізмів функціонування соціального захисту постраждалих від збройних конфліктів, особливості волонтерської діяльності в контексті збройного конфлікту, основних механізмів регулювання соціальної взаємодії держави та громадських організацій, а також знання системи законодавства, що регулює питання, пов'язані із психосоціальною підтримкою ветеранів війни та цивільного населення, які постраждали внаслідок збройного конфлікту на території України.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- знати особливості ситуацій, подій, обставин в умовах надзвичайних ситуацій;
- розуміти сутнісні характеристики соціального захисту постраждалих від збройних конфліктів;
- вивчити підходи та стратегії роботи з постраждалими від збройних конфліктів;
- розуміти принципи функціонування і розвитку соціального захисту постраждалих через збройний конфлікт в Україні;
- знати інституційні механізми функціонування соціального захисту постраждалих від збройних конфліктів;
- розуміти особливості волонтерської діяльності в контексті збройного конфлікту;
- знати систему законодавства, що регулює питання, пов'язані із психосоціальною підтримкою ветеранів війни та цивільного населення, які постраждали внаслідок збройного конфлікту на території України;
- розуміти основні механізми регулювання соціальної взаємодії держави та громадських організацій;
- знати нормативно-правову базу соціальної роботи, соціальні наслідки політики у сфері прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку суспільства.

У разі успішного завершення курсу здобувач освіти набуває **програмні компетентності** (з ОПП):

ІК. Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів соціальної роботи, соціальної педагогіки та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 10. Здатність до виявлення та вирішення проблем.

ЗК 11. Здатність діяти у відповідності з принципами академічної доброчесності.

СК 2. Здатність використовувати на практиці знання нормативно правових актів соціальної роботи і соціального забезпечення.

СК 5. Здатність виявляти потреби населення у соціальних послугах.

СК 7. Здатність визначати шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення.

СК 8. Здатність надавати допомогу і підтримку спеціальним групам клієнтів.

СК 12. Здатність дотримуватися етики професійного спілкування і стандартів соціальної роботи.

СК 13. Здатність врегульовувати конфліктні ситуації шляхом надання комплексу соціально-психологічних послуг.

СК 14. Здатність до конструктивного діалогу, спонукання до дій та мотивування шляхом застосування різних мовних прийомів риторики.

СК 16. Здатність виявляти і залучати ресурси особистості, соціальної групи та громади для виконання завдань професійної діяльності.

СК 18. Здатність до розробки та реалізації соціальних проектів і програм.

Програмні результати навчання, які досягаються за допомогою вивчення дисципліни (з ОПП):

РН 9. Здійснювати соціальне інспектування і оцінку потреб вразливих категорій громадян, у тому числі які опинилися в складних життєвих обставинах.

РН 10. Організовувати заходи з реабілітації, реінтеграції, соціальної адаптації отримувачів соціальних послуг.

РН 11. Аргументувати шляхи подолання проблем та обирати методи їх вирішення.

РН 12. Знаходити рішення для покращення соціального добробуту та соціальної безпеки громадян.

РН 16. Володіти мовленнєвими прийомами необхідними для створення конструктивного діалогу з клієнтами соціальних служб та різними соціальними групами.

РН 20. Використовувати форми та методи адвокаційних кампаній залежно від викликів соціальної реальності.

РН 24. Володіти навичками якісного академічного письма та дотримуватися принципів академічної доброчесності.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна «Соціальна робота з постраждалими внаслідок воєнних дій і збройних конфліктів» вивчається на основі знань, які студенти і слухачі отримали з попередніх курсів, має структурно-логічні зв'язки з такими навчальними дисциплінами «Теорія соціальної роботи», «Технології соціальної адвокації», «Технології соціальної роботи», «Соціальна робота з вразливими групами населення».

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальна характеристика соціально-правового захисту. Пенсійна система України.

Тема 1. НАДЗВИЧАЙНІ СИТУАЦІЇ В УМОВАХ ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ

1. Ситуації, обставини та їх вплив на населення в умовах збройних конфліктів.

2. Цільові групи, які зазнали травматичного досвіду під час збройного конфлікту: учасники бойових дій, внутрішньо переміщені особи (особливо ті, що пережили бойові дії, втрату рідних, критичну втрату майна та роботи); родини загиблих або зниклих; потерпілі від катувань, незаконно утримувані під

вартою та у полоні, ті, хто є заручником, а також члени їхніх родин.

Тема 2. ПСИХОСОЦІАЛЬНА ПІДТРИМКА ПОСТРАЖДАЛИХ ЧЕРЕЗ ЗБРОЙНИЙ КОНФЛІКТ

1. Різні підходи та стратегії роботи з постраждалими від збройних конфліктів.
2. Інституційні елементи надання психосоціальної підтримки ветеранам війни та цивільному населенню, яке постраждало унаслідок збройного конфлікту.
3. Діяльність соціальних працівників в розробленні та впровадженні психосоціальних програм.

Тема 3. СПРИЙНЯТТЯ ГРОМАДСЬКІСТЮ СИТУАЦІЇ ЩОДО ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ

1. Волонтерська діяльність в контексті збройного конфлікту.
2. Система соціального захисту та волонтерський рух.
3. Етичні норми, активна громадянська позиція та нове бачення соціальної діяльності.
4. Діяльність держави та громадських організацій.

Тема 4. НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА В УКРАЇНІ ЩОДО ПИТАНЬ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ПОСТРАЖДАЛИХ ВІД ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ

1. Система законодавства, що регулює питання, пов'язанні із психосоціальною підтримкою ветеранів війни та цивільного населення, які постраждали унаслідок збройного конфлікту на території України.
2. Законодавство України, що регулює соціальне забезпечення (переважно шляхом встановлення певних пільг на основі того чи іншого статусу для тієї чи іншої групи населення).
3. Порядок, умови, процедури надання медичних і соціальних послуг для різних категорій населення та чи всьому населенню в цілому закріплені в законодавстві України.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тематичних розділів і тем	Кількість годин			
	денна форма			
	у тому числі			
	усього	л	с/п	лаб. сам.роб. інд.завд.

1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1.					
Тема 1. Надзвичайні ситуації в умовах збройних конфліктів	3	1			2
1.1. Ситуації, обставини та їх вплив на населення в умовах збройних конфліктів.	4		2		2
1.2. Цільові групи, які зазнали травматичного досвіду під час збройного конфлікту.	2	1			1
1.3. Учасники бойових дій, внутрішньо переміщені особи (особливо ті, що пережили бойові дії, втрату рідних, критичну втрату майна та роботи)	3		2		1
1.4. Родини загиблих або зниклих.	2	1			1
1.5. Потерпілі від катувань, незаконно утримувані під вартою та у полоні, ті, хто є заручником, а також члени їхніх родин.	3		2		1
Тема 2. Психосоціальна підтримка постраждалих через збройний конфлікт	2	1			1
2.1. Різні підходи та стратегії роботи з постраждалими від збройних конфліктів	3		2		1
2.2. Інституційні елементи надання психосоціальної підтримки ветеранам війни та цивільному населенню, яке постраждало унаслідок збройного конфлікту.	6	1	2		3
2.3. Інституційні елементи надання соціальної підтримки ветеранам війни та цивільному населенню, яке постраждало унаслідок збройного конфлікту.	6	1	2		3
Разом за змістовим модулем 1	34	6	12		16
Змістовий модуль 2.					
Тема 3. Сприйняття громадськістю ситуації щодо збройного конфлікту	6	1	2		3
3.1. Волонтерська діяльність в контексті збройного конфлікту.	5	1	1		3

3.2. Система соціального захисту та волонтерський рух.	4		2		2
3.3. Етичні норми.	5	1	2		2
3.4. Активна громадянська позиція та нове бачення соціальної діяльності.	4	1	1		2
3.5. Діяльність держави та громадських організацій.	3		2		3
Тема 4. Нормативно-правова база в Україні щодо питань соціального захисту постраждалих від збройних конфліктів 4.1. Система законодавства, що регулює питання, пов'язанні із психосоціальною підтримкою ветеранів війни та цивільного населення, які постраждали унаслідок збройного конфлікту на території України.	3	1			1
4.2. Законодавство України, що регулює соціальне забезпечення (переважно шляхом встановлення певних пільг на основі того чи іншого статусу для тієї чи іншої групи населення). 4.3. Порядок, умови, процедури надання медичних і соціальних послуг для різних категорій населення та чи всьому населенню в цілому закріплені в законодавстві України.	3 3	1	 2		1 1
Разом за змістовим модулем 2	36	6	12		18
Інд.ДЗ	20				20
Усього годин	90	12	24		54

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Надзвичайні ситуації в умовах збройних конфліктів.	1
2	Цільові групи, які зазнали травматичного досвіду під час збройного конфлікту.	1
3	Родини загиблих або зниклих.	1
4	Психосоціальна підтримка постраждалих через збройний конфлікт	1

5	Інституційні елементи надання психосоціальної підтримки ветеранам війни та цивільному населенню, яке постраждало унаслідок збройного конфлікту.	1
6	Діяльність соціальних працівників в розробленні та впровадженні психосоціальних програм.	1
7	Сприйняття громадськістю ситуації щодо збройного конфлікту	1
8	Волонтерська діяльність в контексті збройного конфлікту.	1
9	Етичні норми.	1
10	Активна громадянська позиція та нове бачення соціальної діяльності.	1
11	Система законодавства, що регулює питання, пов'язанні із психосоціальною підтримкою ветеранів війни та цивільного населення, які постраждали унаслідок збройного конфлікту на території України.	1
12	Законодавство України, що регулює соціальне забезпечення (переважно шляхом встановлення певних пільг на основі того чи іншого статусу для тієї чи іншої групи населення).	1
Разом		12

6. Теми семінарських занять (практичних/лабораторних)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Ситуації, обставини та їх вплив на населення в умовах збройних конфліктів.	2
2	Учасники бойових дій, внутрішньо переміщені особи (особливо ті, що пережили бойові дії, втрату рідних, критичну втрату майна та роботи)	2
3	Потерпілі від катувань, незаконно утримувані під вартою та у полоні, ті, хто є заручником, а також члени їхніх родин.	2
4	Різні підходи та стратегії роботи з постраждалими від збройних конфліктів	2
5	Інституційні елементи надання психосоціальної підтримки ветеранам війни та цивільному населенню, яке постраждало унаслідок збройного конфлікту	2
6	Діяльність соціальних працівників в розробленні та впровадженні психосоціальних програм.	2
7	Сприйняття громадськістю ситуації щодо збройного конфлікту	2
8	Волонтерська діяльність в контексті збройного конфлікту	1
9	Система соціального захисту та волонтерський рух.	2
10	Етичні норми.	2
11	Активна громадянська позиція та нове бачення соціальної діяльності.	1
12	Соціальний захист неповнолітніх у сфері трудових відносин.	2
13	Соціально-правова робота з сім'єю. Соціально-правовий захист школярів.	2
Разом		24

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Надзвичайні ситуації в умовах збройних конфліктів	2
2	Ситуації, обставини та їх вплив на населення в умовах збройних конфліктів.	2
3	Цільові групи, які зазнали травматичного досвіду під час збройного конфлікту.	1
4	Учасники бойових дій, внутрішньо переміщені особи (особливо ті, що пережили бойові дії, втрату рідних, критичну втрату майна та роботи)	1
5	Родини загиблих або зниклих.	1
6	Потерпілі від катувань, незаконно утримувані під вартою та у полоні, ті, хто є заручником, а також члени їхніх родин.	1
7	Психосоціальна підтримка постраждалих через збройний конфлікт	1
8	Різні підходи та стратегії роботи з постраждалими від збройних конфліктів	1
9	Інституційні елементи надання психосоціальної підтримки ветеранам війни та цивільному населенню, яке постраждало унаслідок збройного конфлікту.	3
10	Інституційні елементи надання соціальної підтримки ветеранам війни та цивільному населенню, яке постраждало унаслідок збройного конфлікту.	2
11	Сприйняття громадськістю ситуації щодо збройного конфлікту	3
12	Волонтерська діяльність в контексті збройного конфлікту.	3
13	Система соціального захисту та волонтерський рух	2
14	Етичні норми.	1
15	Активна громадянська позиція та нове бачення соціальної діяльності.	2
16	Діяльність держави та громадських організацій.	2
17	Система законодавства, що регулює питання, пов'язані із психосоціальною підтримкою ветеранів війни та цивільного населення, які постраждали унаслідок збройного конфлікту на території України.	3
18	Порядок, умови, процедури надання медичних і соціальних послуг для різних категорій населення та чи всьому населенню в цілому закріплені в законодавстві України.	3
	Індивідуальне завдання (ІДЗ)	20
	Разом	54

Індивідуальне завдання (ІДЗ)

№1 Тема: Надзвичайні ситуації в умовах збройних конфліктів

1. Основні поняття: надзвичайні ситуації, збройні конфлікти, учасники бойових дій, внутрішньо переміщені особи, утримувані під вартою та у полоні, особи з нерегульованим статусом, реінтеграція, права людини, гуманітарна допомога, ПТСР, підхід «резилієнс».

План

1. Ситуації, обставини та їх вплив на населення в умовах збройних конфліктів.
2. Цільові групи, які зазнали травматичного досвіду під час збройного конфлікту: учасники бойових дій, внутрішньо переміщені особи (особливо ті, що пережили бойові дії, втрату рідних, критичну втрату майна та роботи); родини загинувших або зниклих; потерпілі від катувань, незаконно утримувані під вартою та у полоні, ті, хто є заручником, а також члени їхніх родин.

№2. Тема: Психосоціальна підтримка постраждалих через збройний конфлікт
Основні поняття: психосоціальні програми, психологічний захист та адаптація, ветерани війни, антитерористична операція, психодіагностика, психокорекційні та профілактичні заходи, стратегії соціальної роботи.

План

1. Різні підходи та стратегії роботи з постраждалими від збройних конфліктів.
2. Інституційні елементи надання психосоціальної підтримки ветеранам війни та цивільному населенню, яке постраждало унаслідок збройного конфлікту.
3. Діяльність соціальних працівників в розробленні та впровадженні психосоціальних програм.

№3. Тема: Сприйняття громадськістю ситуації щодо збройного конфлікту
Основні поняття: волонтерська діяльність, соціальний захист, соціальна допомога, благодійні фонди, громадська ініціатива, державні та громадські організації, громадянська позиція, етичні норми.

План

1. Волонтерська діяльність в контексті збройного конфлікту.
2. Система соціального захисту та волонтерський рух.
3. Етичні норми, активна громадянська позиція та нове бачення соціальної діяльності.
4. Діяльність держави та громадських організацій.

№4. Тема: Нормативно-правова база в Україні щодо питань соціального захисту постраждалих від збройних конфліктів

Основні поняття: юридичні послуги, пільги, нормативно-правова база України, ветерани війни, цивільне населення, медичні та соціальні послуги, система соціальної допомоги, державні інституції.

План

1. Система законодавства, що регулює питання, пов'язані із психосоціальною підтримкою ветеранів війни та цивільного населення, які постраждали унаслідок збройного конфлікту на території України.
2. Законодавство України, що регулює соціальне забезпечення (переважно шляхом встановлення певних пільг на основі того чи іншого

статусу для тієї чи іншої групи населення).

3.Порядок, умови, процедури надання медичних і соціальних послуг для різних категорій населення та чи всьому населенню в цілому закріплені в законодавстві України.

ІДЗ складається з двох частин:

1. Теоретична складова (10 балів):

Розкрити питання:

а) перелік категорій одержувачів послуги;

б) вичерпний перелік документів, необхідних для отримання послуги, а також вимоги до них;

в) порядок та спосіб подання документів;

г) строк надання послуги;

д) перелік підстав для відмови у наданні послуги;

е) перелік підстав для припинення надання послуги;

є) акти законодавства, що регулюють порядок та умови надання послуги.

2. Практична складова (10 балів): заповнити відповідні бланки документів самостійно для гіпотетичної особи, що потребує цієї послуги.

НЕФОРМАЛЬНА / ІНФОРМАЛЬНА ОСВІТА

Визнанню підлягають результати навчання здобувача освіти, здобуті у неформальній та/або інформальній освіті, що за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як навчальній дисципліні в цілому, так і її окремому змістовному модулю (розділу), темі (темам), індивідуальному завданню, які передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

Загальний обсяг освітніх компонентів освітньо-професійної програми, що зараховуються здобувачу освіти за підсумками визнання результатів неформального та/або інформального навчання, не може перевищувати 25 відсотків відповідної освітньо-професійної програми.

Пропонуються он-лайн курси, семінари, вебінари, тренінги для самостійного навчання здобувачів освіти на таких загальновизнаних українських та світових навчальних платформах, як Prometheus (веб-адреса: <https://prometheus.org.ua/>), Edx (веб-адреса: <https://www.edx.org/>), EdEra (веб-адреса: <https://ed-era.com/>), Coursera (веб-адреса: <https://www.coursera.org/>), FutureLearn (веб-адреса: <https://www.futurelearn.com/>) тощо.

Результати навчання за напрямом неформальної та/або інформальної освіти здобувачів коледжу є альтернативою виконання індивідуального завдання (ІДЗ) з дисципліни. Студенти можуть обирати: або виконувати індивідуальне завдання (ІДЗ) з дисципліни, або пройти відповідний курс за напрямом неформальної та/або інформальної освіти. В обох випадках, незалежно від обраного студентами виду роботи, максимальна кількість балів за цей вид контролю становить 20 (двадцять) балів.

8. Види контролю і система накопичення балів

Поточний контроль знань	Самостійна		
-------------------------	------------	--	--

Модульна атестація № 1 (30 балів)	Модульна атестація № 2 (30 балів)	робота Інд.завд.(ІДЗ) / Неформал. освіта	Екзамен	Сума
Змістовий модуль 1 (Лекційні теми 1-6)	Змістовий модуль 2 (Лекційні теми 7-13)			
30	30	20	20	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		

9. Рекомендована література

Основна:

1. Методологічні основи соціального захисту вразливих категорій населення: комплекс навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни. Навчальний посібник для здобувачів ступеня магістра за спеціальністю 231 «Соціальна робота» / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад. Т.П. Руденко. – Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018 – 53с. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/25439>.
2. Соціально-педагогічна та психологічна допомога сім'ям з дітьми в період військового конфлікту: Навч. Посібник / Андрєєнкова В.Л., Бандурка І.О., Бочкар Н.П., Виходцева О.А., Вриця Т.В. та ін.. – Київ: МЖПЦ «Ла Страда-Україна», 2015. – 176 с.
3. Психосоціальна підтримка в умовах надзвичайних ситуацій: підхід резилієнс: Навч.- метод. посіб. / Н. Гусак, В. Чернобровкіна, В. Чернобровкін, А. Максименко, С. Богданов, О. Бойко ; за заг. ред. Н. Гусак; Нац. ун-т «Києво-Могилянська академія». – Київ: НУКМА, 2017. – 92 с.
4. Інновації у соціальних службах: Навч.-метод. посіб. / Т. В. Семігіна, В. В. Покладова, І. М. Грига та ін. – К.: Унів. вид-во «Пульсари», 2002. – 168 с.
5. Руженський М.М. Соціальний захист населення в умовах формування ринкової моделі економіки України. Монографія. – К.: ІПК ДСЗУ, 2013. – 318 с.
6. Соціальна робота в Україні: теорія і практика: Посіб. для підвищення кваліфікації працівників ЦССМ / За заг. ред. А. Я. Ходорчук. – К., 2001. – Ч 1,2.
7. Експрес оцінка психологічного становища дітей в Донецькій обл.. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.unicef.org/ukraine/ukr/Rapid_Psychosocial_Assesment_of_Children_in_

Додаткова:

1. Болотіна Н.Б. Право соціального захисту України: навчальний посібник – К.: Знання, 2015. – 615 с.
2. Гриник І.М. Підготовка майбутніх соціальних педагогів до правового захисту дітей у Німеччині / І. Гриник. Дрогобич: Видавничий відділ ДДПУ імені Івана Франка, 2015. – 168 с.
3. Збірник міжнародних документів та нормативно-правових актів України з питань соціально-правового захисту дітей / Міністерство юстиції України; Редколегія: С.Р. Станік (головна) та ін., 2-ге вид., допов. – Київ: Логос, 2001. – 595 с.
4. Збірник нормативно-правових актів у сфері захисту прав дітей. Київ: Представництво Дитячого Фонду ООН (ЮНІСЕФ) в Україні, 2003. – 415 с.
5. Кирилова Г. Виховання і перевиховання педагогічно занедбаних дітей (публікація Галини Бондаренко) // Актуальні проблеми соціальної роботи: теорія і практика: колективна монографія / І.В. Албул, О.Д. Балдинюк, О.М. Бойко [та ін.]; за ред. Н.М. Коляди; МОН України, Уманський державний пед. університет ім. Павла Тичини, Умань: Візаві, 2020. – с.218-233.
6. Ковчина І.М. Підготовка соціальних педагогів до соціально-правової роботи: монографія. Київ: Видавництво НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2007. – 373 с.
7. Лісовець О.В., Бейгер Г., Борисюк С.О. Супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах закладу позашкільної освіти: метод. рекомендації. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2021. – 72 с.
8. Нечай А. Вдосконалення правового забезпечення соціальної допомоги в Україні // Право України. – 2000. – № 12. – с. 86-90.
9. Право соціального забезпечення України: навч. посіб. Б.С. Сличинський, І.В. Зуб, П.І. Мінюков та ін. – К.: Юридична книга, 2003. – 453 с.
10. Прилипко С.М. Шляхи вдосконалення соціального законодавства // Проблеми законності. – 2000. – Вип. 42. – С. 101-106.
11. Савельєва Н.М. Основи соціально-правового захисту особистості: Навчальний посібник для студентів спеціальності «Соціальна педагогіка». – Полтава: ПДПУ, 2008. – 268 с.
12. Сивак С.М. Страховий стаж як пенсійний юридичний факт // Вісник Львівського державного університету ім. І. Франка. Серія юридична. – 2001. – Вип. 36. – С. 404-407.
13. Сімейні відносини в Україні: практичний посібник (2-е вид., змін та доп.) / О.М. Роїна. Київ: КНТ, 2007. – 384 с.
14. Словник-довідник для соціальних педагогів та соціальних працівників / за заг. Ред. А.Й. Капської, І.М. Пінчук, С.В. Толстоухової. Київ, 2000 – 260 с.
15. Ярошенко О.М. Конституція України та її роль у захисті соціальних прав громадян України / Матер. наук. конф. «Конституція України – основа модернізації держави та суспільства» (21-22 червня 2001 р., м. Харків). – Х., 2001. – С. 211-212.

Нормативне законодавство:

1. Конституція України (прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року, зі змінами):
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Кодекс законів про працю України:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>
3. Положення про медико-соціальну експертизу: Постанова Кабінету Міністрів України від 3 грудня 2009 р. № 1317 (зі змінами):
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1317-2009-п#Text>
4. Положення про порядок, умови та критерії встановлення інвалідності: Постанова Кабінету Міністрів України від 3 грудня 2009 р. № 1317 (зі змінами):
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1317-2009-п/conv#n109>
5. Про державну допомогу сім'ям з дітьми: Закон України від 21 листопада 1992 року (зі змінами):
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-12#Text>
6. Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям: Закон України від 1 червня 2000 року (зі змінами):
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1768-14#Text>
7. Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю: Закон України від 16 листопада 2000 року (зі змінами):
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2109-14#Text>
8. Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю: Закон України від 18 травня 2004 року (зі змінами):
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1727-15#Text>
9. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття: Закон України від 2 березня 2000 року (зі змінами):
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1533-14#Text>
10. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 23 вересня 1999 року (зі змінами):
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14#Text>
11. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування: Закон України від 9 липня 2003 року (зі змінами):
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1058-15#Text>
12. Про зайнятість населення: Закон України від 5 липня 2012 року (зі змінами):
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5067-17#Text>
13. Про затвердження Інструкції про встановлення груп інвалідності: Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 05.09.2011 № 561:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1295-11#Text>
14. Про затвердження Положення про дитячі будинки і загальноосвітні школи-інтернати для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування: Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України та Міністерства соціальної політики України від 10.09.2012 № 995/557:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1629-12#Text>

а) Посилання на курс в системі електронного забезпечення навчання Moodle.

<https://epkmoodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1228#section-0>

б) Ресурси для навчання:

1. Наукова бібліотека Запорізького національного університету [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://library.znu.edu.ua/>
2. Національна парламентська бібліотека України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://nplu.org/>
3. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.nbuv.gov.ua/>
4. Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.nau.ua>
5. Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://portal.rada.gov.ua/>
6. Національна юридична бібліотека – Режим доступу: <https://www.nbuv.gov.ua/nyub/index.html>.
7. Офіційний сайт Міністерства соціальної політики України. – Режим доступу: <https://www.msp.gov.ua>
8. Офіційний сайт Пенсійного фонду України – <https://www.pfu.gov.ua>
9. Офіційний сайт Фонду соціального страхування – Режим доступу: <https://www.fssu.gov.ua/fse/control/main/uk/index>
10. Соціальні послуги на сайті Запорізької міської Ради – Режим доступу: <https://zp.gov.ua/uk/page/socialni-poslugi>

Додаток

Доповнення та зміни до робочої програми навчальної дисципліни

[illegible]

